

The Project Gutenberg eBook of Toinen tai toinen naimaan: Ilveily yhdessä näytöksessä, by A. Wilhelmi

This ebook is for the use of anyone anywhere in the United States and most other parts of the world at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this ebook or online at www.gutenberg.org. If you are not located in the United States, you'll have to check the laws of the country where you are located before using this eBook.

Title: Toinen tai toinen naimaan: Ilveily yhdessä näytöksessä

Author: A. Wilhelmi

Translator: S. K. Hämäläinen

Release date: May 31, 2016 [EBook #52198]

Language: Finnish

*** START OF THE PROJECT GUTENBERG EBOOK TOINEN TAI TOINEN NAIMAAN: ILVEILY YHDESSÄ NÄYTÖKSESSÄ ***

Produced by Tapio Riikonen

TOINEN TAI TOINEN NAIMAAN

Ilveily yhdessä näytöksessä

Kirj.

Alexander Victor Wilhelmi

Suomennos [S. K. Hämäläinen]

Näytelmäkirjallisuutta N:o 8.

Kuopiossa, U. W. Telén & Co, 1897.

HENKILÖT:

Jaakko Grimm. | Veljeksiä. Yliopiston professoreja.

Wilhelmi Grimm. |

Gertrud. Heidän tätinsä.

Loviisa. Gertrudin veljen tytär.

(Näyttämö: puutarha, oikealla asuinhuoneesen vievä ovi, samalla puolella myös huvihuone tai avonainen lehtimaja; huvihuoneessa pöytä, peitetty kirjoilla, pallokartoilla ja fysikaalisilla koneilla; toisella puolella puun juurella pöytä ja tuoleja; perällä huvihuoneen puolella on pensas.)

Ensimmäinen kohtaus.

Jaakko ja Wilhelmi (istuvat huvihuoneessa mukavilla nojatuoleilla, vaipuneina lukemiseen).
Rouva Gertrud (vähän ajan kuluttua tulee huoneesta).

Gertrud. No niin! Tuossa nuo kirjatoukat taas nuhjustelevat nenä kiinni vasikan nahassa. Ei ne ota tietäkseenkään, vaikka maailma menisi nurin, narin, ei vaikka maa halkeaisi!

Hä! te kirjatoukat, te nahkamadot! aamiainen odottaa jo aikaa sitte!
Vai ilmastako te elätte?

Wilhelmi (nostaa päätänsä rauhallisesti). Johan te olette sen meille kolmasti kertonut.

Jaakko (samoin). Täti kulta, älkää häiritkö meitä! Ei hätää pahaakaan!

(Kumpikin jatkaa lukuaan.)

Gertrud (vihasessti). Vai niin? Luuletteko te ettei minulla ole muuta työtä kuin odottaa, milloin te kahville käytte? Kaiken päivääkö sitä pitää varistaa? (Wilhelmille.) Ja juuri koska sen olen jo kolmasti kertonut, pitäisi teidän totteleman.

Wilhelmi (hänenstä huolimatta Jaakolle). Bulgarien syntyperä on aivan varmaan Hindostanissa. Heidän ja Petcheneegien kielen yhtäläisyys osoittaa selvään —

Gertrud (vimmastuneena). Viis bulvaaneille, kalmukeille ja koirankuonolaisille; tämä on liikaa! Ikäänkuin meidän kaltaisia ihmisiä ei maailmassa olisikaan olemassa!

Jaakko. Huutonne, täti kulta, osoittaa selvään, että kyllä te ainakin olette olemassa.

Wilhelmi. Aivan hyvä olisi, jos ette joutavilla häiritsisi tutkimisiamme.

Gertrud. Joutavillako jutuilla? Oiva aamiainen, kahvi, munat, paisti; ovatko ne joutavia? Ainoastaan teidän kaltaisenne läkkisormet saattavat niin sanoa. Sanokaapas mikä teidän tieteellisistä tuhmuuksistanne olisi tärkeämpi!

Jaakko. Täti kulta, te ette sitä käsitä.

Gertrud (pikaistuen). No kaikkea vielä! Pitäisikö minunkin tuommoisilla loruilla päätäni pyörryttää? Kyllä minä tiedän miksi te minua noin halveksien katselette; vaan kumminkin te ilman minutta saisitte ripustaa hampaanne naulaan.

Wilhelmi (pikaisesti). Kyllä kai! Me pitäisimme teidän kelvollisuutenne aivan hyvässä arvossa, jos te vaan ette aina sillä niin kerskusi.

Gertrud. Katsopas vaan! Johan Jobikin tästä tuskastuisi. Se on synti ja häpeä, että kaksi nuorta, oivallista ja rotevaa miestä näin kuivettuu kirjainsa toimissa, kuin savustetut sillit uunin piipussa.

Wilhelmi. Mikä proosallinen vertaus!

Gertrud. Mutta totinen ja tuntuva! Tuuman paksuinen pöly peittäisi teidätkin, niinkuin kirjanne kannet, joll'en teitä välistä karistelisi. Ja mitä te sitten oikeastaan tiedätte? Ette mitään — ette rahtuakaan!

Jaakko. Aivan oikein, valitettavasti liian oikein! Ihmisen tieto on vaillinainen.

Gertrud. Niin, mokomien narrien tieto. Muut ihmiset, jotka eivät näin koko päivää istu nenä kirjassa, tietävät kyllä mikä on kohtaus ja oikeus. Ne osaavat hoitaa taloaan ja omaisuuttaan, osaavat elää niin että sekä itsellään että muilla on siitä iloa.

Jaakko. Tieteet olisivat vielä huonommalla kannalla kuin ovat, jos kaikki noin ajattelisivat.

Wilhelmi. Oppimaton maailma ei voi pitää oppineita liian korkeassa arvossa. Rahan kokoaminen, syöminen, juominen ja makaaminen, nekö mielestänne ovat elämä? Useat eivät tiedäkään elävänsä ja miksi he maailmaan ovat luodut. Täti, miksi te oikeastaan elätte maailmassa?

Gertrud (vähän hämillään). Mitä? Minäkö? Miksikö elän maailmassa? Onpas kaikkea! Minä, minä elän huvikseni.

Wilhelmi. Sekin muka syy! Ei kelpaa, sanokaa parempia.

Gertrud (vihaisesti). Miksikä elän? Sitä en ole tullut tuumanneeksi. Sitä ei minulle ole kukaan sanonut. Minä elän sitä varten, että tuommoiset puustavit ihmishaamussa saisivat minua kiusata ja äköittää. Sitä varten, että te saisitte kaiken huoleni ja vaivani palkita kiittämättömyydellä, siksi että te saisitte toivottaa kuolemaa tälle vanhalle tädille, joka on teitä ruokkinut, vaatettanut ja pitänyt murheen teidän vähäisestä taloudestanne. Mielestänne varmaan olen liian sitkeähenkinen. Minä tiedän jo olevani teille kuormaksi!

Wilhelmi. Vaan eihän siitä ole puhuttakaan, täti kulta!

Jaakko (Wilhelmille). Kuka mitä kaapii, se sitä saapi. Mitä rupesit kinaan vaimoväen kanssa. Eihän ne pysy koskaan asiassa.

Gertrud (vimmastuen Jaakolle). Vai niin! Siis meidän kanssa ei maksa edes puhellakaan! Aivan oikein, sinä olet vanhempi ja osoitat siis hyvää esimerkkiä. Neuvollasi turmelet vielä hänet kokonaan. Hänellä toki vielä on hiukka sydäntä ja tunnetta. Mutta sinä! Paras olisi jos nidottaisit itses parkittuun pergamenttiin ja asettaisit itses kirjakaappiin joutavien lorukirjasi sekaan.

Wilhelmi. Siinä sait! Se oli aivan oikein sinulle! Kuka käski sinun sekaantua meidän riitaamme?

Gertrud (kävellen edestakaisin). Tämä ei käy laatuun; muutos on tehtävä ja vielä tänä päivänä! Kylläpä te saatte kyytinne! (Lähenee heitä vakaisena.) Teidän pitää naida! Pari rouvaa pitää tulla taloon! Sitten täytyy teidän ihmistapoihin oppia.

Wilhelmi | (hämmästyen). Taivaan herra! *Jaakko* |

Jaakko. Herran tähden, täti, älkää taas uudistako vanhaa uhkaustanne!

Wilhelmi. Tule veli, tehkäämme hänelle mieliksi ja mennään syömään!

Gertrud. Ähä! Jopa sattui! (ääneen.) Niin, naida teidän täytyy ja tällä kertaa on se täyttä totta. Minä olen kyllin teille ehdotellut neitosia, valitkaa nyt!

Jaakko. Vieläkö meidän pitää teille taas kertoa, että siinä asiassa on tarkoin tuumailtava.

Gertrud. Ikäsikö sinä tuumailisit? Katsopas peiliin ja ole iloinen, jos joku neito huolisi tuommoisesta harakan hirmusta.

Wilhelmi. Naimiseen on meillä vielä kyllin aikaa. Ei kiirettä kirkkoon, ei hätää häihin! Millä oikeudella te meitä noin kiiruhdatte?

Gertrud. Milläkö oikeudella? Kuka on teidät kasvattanut? Kuka käsillään kantanut? Kuka opettanut seisomaan ja puhumaan? Tosin niin kauas ei teidän muistinne riitä, mutta minä, minä joka olen rakastanut teitä kuin omia lapsiani, minä en sitä ole unhottanut.

Jaakko. Koska te siis meitä rakastatte, niin älkää häiritkö onneamme; sallikaa meidän rauhassa ja hiljaisuudessa jatkaa oppiamme ja tutkimisiamme.

Gertrud. Minä tiedän paremmin, mitä teidän rauhaanne sopii. Joll'ette tottele minua ja heti päätä, erkanen minä teistä ja teen teidät perinnöttömiksi.

Wilhelmi. Hyvä täti, emmehän me haluakaan teidän omaisuuttanne.

Jaakko. Vaatimuksemme ovat vähäiset ja tarpeemme tuiki pienet. Me mielellämme luovumme rahoistanne ja tavaroistanne, kunhan vaan ette kiusaa meitä naimisiin.

Gertrud. Hyvä, olkoon niin! Mutta lähden samassa ja jätän teidät onnenne nojaan. Saadaanpa nähdä, etteköhän ole kuin kissa liukkaalla jäällä.

Jaakko | (hämmästyneinä). Täti kulta, mitä te ai'otte? *Wilhelmi* |

Gertrud. Minä jätän tämän talon, sillä tämmöistä elämää en saata kärsiä. Vaikka muka olette niin suuresti oppineet, olette te kuitenkin sitten pahemmassa kuin pulassa, sillä kaikista noista suurista kirjoistanne ette saa tietää, kuinka hoidetaan taloa, vaatteita, kyökkiä ja kellaria. Sitte vasta opitte pitämään arvossa vaimon käsiä, vaikka ne olisivatkin vaan vanhan tädin kädet.

Jaakko | (hämillään katselevat tosiaan). Herran *Wilhelmi* | tähden, täti, älkää toki noin peljättäkö!

Gertrud. Hävetkää toki! Te ette koskaan tee mitään vanhan tätinne mieliksi. Ja joll'ette minusta pidäkään väliä, pitäisihän teidän toki muistaa kuolevan isänne tahtoa. Minä tosin en ole kouluja käynyt, vaan kuitenkin tiedän vanhempain tahdon täyttämisen olevan pyhä velvollisuus.

Wilhelmi (masentuneena Jaakolle). Se on totta, se oli isämmekin viimeinen tahto.

Jaakko. Se oli hänen viimeinen sanansa (tädille). Vaan täti, hän sanoi, että vaan toinen meistä välttämättömästi piti mennä naimisiin.

Wilhelmi (rohkeammin). Vaan te vaaditte kumpaakin naimisiin. Mitähän me kahdella rouvalla tekisimme. Silloinhan ei olisi mitään rauhaa talossa.

Gertrud, Sitä et sinä käsitä! Mitä enemmän rouvia, sitä parempi osa. Kunhan vaan toinen alkaa, kyllä toinen seuraa. Mutta toisen teistä nyt täytyy alkaa.

Jaakko (kaapien korvaansa, veljelleen). Siis toisen meistä täytyy naida. —

Wilhelmi. Eihän tässä muu auttane!

Jaakko. Noh, veli! Mitä mietit? Sinä olet vielä nuori; sinä saatat koettaa.

Wilhelmi (peljästyen). Jumala varjelkoon! Sinä olet vanhempi, sinun on alettava.

Jaakko. Sinä pikemmin sovit siihen. Sinulla on somemmat tavat ja temput ja suoraan sanoen oletpa myös kauniinlainen.

Wilhelmi. Sinä olet paljon vakavampi ja miehekkäämpi; sinä olet paljon sopivampi aviomieheksi kuin minä.

Jaakko. Minä en voi, se on mahdotonta minulle!

Wilhelmi (epätoivossa). Minulle myös! Minä en taida!

Gertrud (suuttuneena keskeyttäen). Taasko sitä vanhaa häilymistä ja horjumista? Siinä nyt seisotte kuin pitäisi hirteen mennä. Rohkaiskaa toki sydäntänne, te jänikset, eihän se teiltä henkeä hukkaa!

Jaakko. Wilhelmi oli aina rohkeampi minua.

Wilhelmi. Jaakon olisi pitänyt jo aikoja sitten alkaa. Hän ei ole huolinut yhdestäkään neidistä, vaikka te olette sen tuhannetkin hänelle esitelleet. Valitkoon nyt yhden niistä!

Jaakko. Ne ovat varmaan jo kaikki kuolleet, taikka menneet naimisiin. (Tädille.) Minä olen varma siitä, ettei teilläkään tällä haavaa ole ketään esitettävänä.

Gertrud. Eikö vaan olisi? Vaikkapa kymmenen! Ja onpa aika kelpo tyttö niiden joukossa, liiankin hyvä teille. Mutta te nahjukset ette huomaa, vaikka teitä nenästä vetäisi. Ei teillä ole silmiä eikä kauneuden tunnetta!

Wilhelmi. Kuinka niin, täti?

Gertrud. Ettekö siis ole ollenkaan huomanneet, miksi tuotin luokseni velivainajani tyttären?

Jaakko. Loviisanko?

Gertrud. Hän ei ole rikas, mutta kaunis ja oiva neiti. Siis pitkittä puheitta päättäkää nyt heti, sillä ei kaikki kypsy, jota kauan keitetään. Toisen teistä täytyy tohvelia totella. Miettikää siksi, kunnes palaan, vaan sitte tahdon tietää, kumpiko teistä on tuleva sulhoksi.

(Menee huoneeseen.)

Toinen kohtaus.

Jaakko ja Wilhelmi (kävelevät mieltävinä, kädet selän takana).

Jaakko (hetken kuluttua). Saakelin kohta!

Wilhelmi. Kirottu seikka!

Jaakko (aina vaan kävellen). Pääni on kuin pyörällä. Mitenkähän sitten käynee, kun rouva taloon tulee!

Wilhelmi (samoin). Kauheata! Hirveätä! Eiköhän mitään keinoa pelastukseen! Minkä näköinen se serkku sitten lienee?

Jaakko. En ole vielä häntä edes silmäillytkään.

Wilhelmi. En minäkään. Mutta täti ei anna meille rauhaa, kyllä minä sen tiedän. Hän täyttää uhkauksensa ja jättää meidät.

Jaakko. Mitä me sitte teemme? Me olemme niin perin juurtuneet vanhoihin tapoihimme.

Wilhelmi. Niin kyllä! Rohkase mielesi ja ota rouva!

Jaakko. Minäkö? En ikänäni. (Tarttuu veljensä käteen, hellästi.) Veliseni, ole järkevä, sinä olet nuori, täynnä toivoja, täytä pyyntöni, nai sinä serkkumme!

Wilhelmi (samoin). Veli kulta, kaikki mitä tahdot, vaan en tätä!

Jaakko. Katsoppas, minä tiedän, että sinä ennenkin olet naisia miellyttänyt. Sinua on myöskin jo ennen rakastettu. Minulle ei koskaan ole semmoista sattunut; minä olisin aivan kuin tanssiva karhu.

Wilhelmi. Eipä ne olekaan sen hullumpia. Kerran näin semmoisen elävän — — —

Jaakko. Sinulla on enemmän taipumusta naimiseen. Sinä tulisit varmaan onnelliseksi. Avioliittoa ja perhe-elämää kehuvat niin viehättäväksi. Minä jo kuvittelen itselleni sinua ihanan, oivallisen vaimon puolisoksi, viehättävien ja onnellisten lasten isäksi; voi kuinka ne sinua halaavat ja suutelevat, sinä hypität niitä polvillasi, ja te kaikki elätte rakkaudessa ja onnessa. Usko minua, semmoista onnea ei jokainen saavuta!

Wilhelmi. Noh, hyvä veli, hanki itsellesi tuo onni!

Jaakko. Eihän minusta ole puhettakaan. Minulla ei ole taipumusta avioliittoon, vaan sitä enemmän minä iloitsen sinun onnestasi. Minä kasvatan lapsiasi ja rakastan niitä kuin omiani. Ja ajattelepas, kuinka kaunis tyttönen Loviisa on!

Wilhelmi. Ethän häntä ole vielä nähnytkään.

Jaakko. Noh, minusta vaan niin tuntui ja niinhän tätikin kertoi. Päälle päätteeksi on hän niin hyvä ja oiva neiti. Et varmaankaan kadu kauppaasi.

Wilhelmi. Niinhän se tätikin sanoo. Siis toivotan vaan sinulle onnea!

Jaakko (tuskaisena). Taivaan Herra, eihän tuohon pysty mikään! Minä koetan kaikki voimani, kuvaan avioelämän mitä viehättävimmillä väreillä ja sinä pysyt tunteettomana kuin kivi. Sanohan taivaan tähden, miksi siis et tahdo mennä naimisiin?

Wilhelmi. Miksi ei sinua haluta?

Jaakko. Etkö ymmärrä etten minä saata?

Wilhelmi. Etkö ymmärrä etten minäkään saata?

Jaakko. Siis sinä varmaankaan et tahdo.

Wilhelmi (kylmäkiskoisesti). Minä en voi.

Jaakko. Nyt tiedän minkä verran sinä veljeäsi rakastat.

Wilhelmi. Jos sinä minua rakastaisit, niin sinä itse menisit naimisiin. Vaan osoittaakseni etten ole niin kovasydämminen kuin sinä, esittelen seuraavan keinon.

Jaakko. Minkä?

Wilhelmi (päätävällä muodolla). Heittäkäämme arpaa!

Jaakko. Arpaako? Ei, se olisi kevytmielistä.

Wilhelmi. Niin minustakin; senpätähden nai suorastaan.

Jaakko. Saattaahan arpa kohdata minuakin.

Wilhelmi. Tosin, vaan paha kyllä myös minuakin.

Jaakko. Mitä minä sitten teen?

Wilhelmi. Menet naimisiin.

Jaakko. En minä rupea arpa heittämään; en minä koskaan tahdo antaa itseäni semmoisen vaaran alaiseksi.

Wilhelmi. Olkoon niin! Mutta silloin sinun varmaankin täytyy naida, sillä minä en sitä tee.

Jaakko (rukoillen). Veliseni!

Wilhelmi (äkäisesti keskeyttäen). Jätä minut jo rauhaan! Jommankumman se täytyy tehdä. Kumpikaan ei tahdo, siis arpa määrätköön, kumpi on uhriksi joutuva. Tämä on viimeinen sanani ja ainoa mitä sinulle mieliksi saatan tehdä.

Jaakko. Noh olkoon sitten! Vaan kuinkas tässä menetellään?

Wilhelmi. Siinä ei suurta taitoa tarvita. (Menee pöydän ääreen.) Me valitsemme kaksi palloa, toisen valkean, toisen mustan.

Jaakko (tuskallisesti kertoen). Toisen valkean, toisen mustan.

Wilhelmi. Täällä ei nyt ole niitä yhtään.

Jaakko (iloisena). Jumalan kiitos!

Wilhelmi. Sitä parempi, me otamme kaksi lappua.

Jaakko (kertoen). Kaksi lappua.

Wilhelmi. Näin, toiseen piirustan ristin, toinen jääpi puhtaaksi.

Jaakko. Toiseen ristin.

Wilhelmi. Risti velvoittaa avioliittoon. (Käärii sen.)

Jaakko. Tämä on oikein asian laidan mukaan.

Wilhelmi. Puhdas lappu vapauttaa naimisesta.

(Käärii senkin.)

Jaakko. Voi, jos sen saisin!

Wilhelmi. Kyllä kai; mikä hätä sitten olisi arvan heittoon ruvetessa!

Jaakko. Mitäs sitten tehdään?

Wilhelmi (hakien). Nyt tarvitsemme uurnaa; paremman puutteessa otan sinun yölakkisi (tavoittaa Jaakon päätä).

Jaakko. Älä, veli veikkoseni! Ota omasi, minulla on paha onni!

Wilhelmi. Tahtosi tapahtukoon (ottaa omansa, heittää laput siihen ja puistelee lakkia). Näin nyt onnemme seulotaan!

Jaakko (vavisten). Mutta rehellisesti, veli, rehellisesti.

Wilhelmi. Arvattavasti! Oikeus ja kohtuus! Noh, ota nyt!

Jaakko. En — minä — en uskalla — ota sinä!

Wilhelmi. Älä tee verukkeita, ota joutuisaan!

Jaakko. Totisesti, minä en uskalla. Minä varmaan saan tuon onnettoman ristin. Ole hyvä, ota ensin!

Wilhelmi. Vai sekin vielä! (Puistelee kauan lakkia, ottaa lapun ja ojentaa lakin Jaakolle;

kylmäkiskoisesti.) Ota!

Jaakko (tuskallisesti lähenee lakkia, vapisevana ja huokaillen ottaa lapun). Näin!

Wilhelmi (heittää lakin pöydälle). Nyt on kummallakin osansa.

(Kurottaa lappuaan.)

Jaakko (samoin). Niin, vaan minä vapisen kuin haavan lehti!

Wilhelmi. Auaistaan vaan viipymättä!

Jaakko. Minä en uskalla; aukaise sinä ensin!

Wilhelmi (äkäisesti). Miksikä minun aina pitää kaikki ensin tekemän? Ei nyt auta, avatkaamme molemmat samalla kertaa! Minä luen kolmeen asti. (Lukeissaan käypi verkalleen pöytää kohden; Jaakko puuta kohden.) Siis yksi!

Jaakko (läheten puuta). Yksi!

Wilhelmi (edelleen käyden). Kaksi!

Jaakko (samoin, vapisee). Kaksi!

Wilhelmi. Kolme! (aukaisee).

Jaakko (on au'aissut lappunsa ja huomannut ristin). Voi, nyt tuho tuli!

Wilhelmi. Hei, hurrah! Nyt iloitaan!

Jaakko (vaipuen tuolille). Voi kovaa onnea, voi onnettomuutta!

Wilhelmi (iloiten). Nyt olen vapaa, vapaa kuin lintu, vaimojen pauloista irti jo päässyt! Hei, hurrah! Tahtoisinpa syleillä koko maailmaa!

(Hyppää ympäri.)

Kolmas kohtaus.

Edelliset. Gertrud (tulee huoneesta).

Gertrud (ihmetellen). Mikä meteli täällä on? Wilhelmi, oletko pyöräpäinen?

Wilhelmi (syleillen ja tanssittaen häntä). Saanko syleillä, saanko suudella? Minä olen onnellisin auringon alla!

Gertrud. Päästätkö irti, sinä tuulen tuoma! Kymmeneen vuoteen en ole sinua tuommoisena nähnyt, mitä on tapahtunut? (Huomaa Jaakon.) Ja mikäs tuota vaivaa? Toinen hyppii ja tanssii kuin hullu, toinen on kuin ukkosen lyömä.

Wilhelmi (tragikoomillisesti osoittaen Jaakkoa). Ei, täti, hän on vaan kamppauksen kestänyt ja päätöksen tehnyt; se on häntä niin väsyttänyt.

Gertrud (iloisesti). Noh, Jaakko!

Wilhelmi. Niin täti, hän päätti mennä naimisiin.

Gertrud (taputtaa Jaakkoa olalle). Kas niin, se oli miehen työ! Viimeinkin viisastuit!

Jaakko (tointuu ja nousee ylös). Voi minua kovan onnen leikkikerää! Kyllähän minä sen kohta arvasinkin! Minunko pitää naimisiin!

Gertrud (tyytyväisenä hieroen käsiään). Siis Jaakko on tuo onnellinen! Sepä on sangen hauskaa! Tiesinhän minä että hän on järkevempi. Seuraa sinä nyt veljeäsi!

Wilhelmi. Te olette oikeassa, täti. Jaakko on hyväsydäminen poika. Me tuumailimme tyyskästi asiaa ja hän suostui vapaaehtoisesti täyttämään tahtonne.

Jaakko (toiselta puolelta läheten Wilhelmiä; hiljaan). Vaan minäpä en sitä tee. Asia ei ole käynyt rehellisesti. Sinä otit ensin ja siten sinä voitit.

Wilhelmi (pikaistuen). Ethän sinä rohjennut ensin ottaa. Älähän toki enään revi asiaa auki uudelleen.

Jaakko. Täti sen ratkaiskoon!

Wilhelmi (hiljaa ja vakuuttavasti). Ethän toki hänelle ilmoittane meidän heittäneen arpaa. Sehän olisi aivan sopimatonta.

Jaakko. Olisiko niin?

Wilhelmi. Aivan varmaan! Sinä häpäisisit itsesi ijäksi päiväksi. Ole nyt järkevä ja tyydy kohtaloosi!

Gertrud. Mitä juonia te siellä taas kudotte?

Wilhelmi. Ei mitään erinomaista; Jaakko vaan ei tiedä miten varustaisi häätoimet, puvut ynnä muut tarpeet.

Jaakko. Puvutko ja tarpeet?

Gertrud. Ohoh! Älkää siitä surko, ne minä paraiten toimitan! Sen toimen tunnen minä perinpohjin ja jo tänään ryhdyn työhön.

Jaakko. Eihän tässä vielä kiirettä ole.

Gertrud. Onpa maar kiirettä! Pitää siivota huoneet, varustaa vaatteet, laittaa ruo'at. Tarvitaanpa vielä uusia huonekaluja, kyökkitarpeita, morsiusvaatteita ja tuhansia muita tarpeita. (Tyytyväisenä.) Niin, niin Jaakko, luota vaan tätiisi. Minä en unhota mitään, en edes lapsen sukkia ja paitojakaan.

Jaakko (pannen kädet ristiin). Taivas! Lapsen paidatkin!

Wilhelmi (ilkkuen). Sukat myöskin.

Gertrud. Lapseni, minä olen ikäänkuin kymmenen vuotta nuoremmaksi tullut; Jumala sinun päätöstäs siunatkoon, Jaakko! Pane vaan päätöksesi heti toimeen, sillä parempi pyy pivossa kuin kaksi kuudessa.

Jaakko (pyyhkien hikeä otsastaan). Kyllä nyt hikoillaan.

Wilhelmi (katsellen vasemmalle). Ellen erehdy, tulee Loviisa par'aikaa puutarhasta.

Gertrud (katsoen). Oivallista, hän tulee kuin kutsuttu! Siis Jaakko asiaan käsiksi; kosi nyt heti!

Jaakko. Nytkö heti?

Gertrud. Se on tietty; ja ole oikein hempeä ja hieno, ettet saisi rukkasia.

Jaakko. Kunhan ne vaan saisin!

Gertrud. Vaan minkä näköinen sinä olet! Kampaa tukkasi ja partasi! Heitä nurkkaan tuo yönuttusi ja pukeudu uuteen mustaan takkiin taikka vielä paremmin frakkiin.

Jaakko. Ei minulla taida frakkia ollakaan.

Gertrud. Entäs se uusi, joka oli päälläsi maisteritutkinnossa?

Wilhelmi. Kunhan vaan koit eivät olisi sitä syöneet. Tule, Jaakko, minä puen sinut oikein prinsiksi!

Jaakko. Sano paremmin alttarille vietäväksi uhriraavaaksi. (Tätille.) Vaan saattepa nähdä, täti, että minä saan rukkaset.

Wilhelmi (taluttaen häntä pois). Vielä mitä, noin pulska poika, koristettu ja kaunistettu, puettu mustaan frakkiin ja valkoiseen liinaan, saapi vaikka kymmenen joka sormelle, ja ettei Loviisa sinulle rukkasia anna, se olkoon minun huolenani.

(Viepi hänet huoneesen.)

Gertrud (juosten jälestä). Menkää, menkää! Kohta on Loviisa täällä. Laittaukaatte pian valmiiksi!

Neljäs kohtaus.

Gertrud (yksin) sitten oitis Loviisa.

Gertrud (palaten). No viimeinkin ollaan näin pitkällä — mutta kylläpä siinä saikin vaivaa nähdä! Nyt pitää vaan kuulustella Loviisaa. Olisinpa aika pulassa, jos hän puolestaan nyt panisi vastaan.

Loviisa (vasemmalta, lukien, kirjaa).

Gertrud. Mutta mitä minä tuossa näen! Kirja kädessä! Tuota vielä puuttui! Tarttuuko tuo rutto häneenkin! Loviisa, mitä tämä on? Mitä sinä lueskelet?

Loviisa. Täti kulta, tämä on oiva kirja! Se on Wilhelmin uusin teos, hänen matkakertomuksensa Pohjoismaista. Voi kuinka nerollista, kuinka kaunista! Sitä lukeissaan aivan luulee näkevänsä nuo seudut ja ihmiset. Kuinka tarkka tapojen ja luontojen kuvaus, kuinka syvät mietteet, kuinka sopivat arvostelut! Ah, Wilhelmi se on nerollinen mies!

Gertrud. Vai niin! Wilhelmikö? Jätähän nuo joutavat, ne panevat vaan pääsi pyörälle, eivätkä hyödytä rahtuakaan.

Loviisa. Mikä sitten olisi hyödyllisempää kuin hyvä kirja, erittäin näin opettavainen kuin tämä Wilhelmin teos.

Gertrud. Heitä jo Wilhelmissä! Jaakko kirjoittaa myös kirjoja ja vieläpä paksumpiakin.

Loviisa. Saattaa olla, vaan ne ovat kreikan tai latinankielisiä; minä en niitä ymmärrä. Vaan Wilhelmin kirjat — — —

Gertrud (pikastuen). Jätä toki jo tuo Wilhelmi sikseen! Nyt on muuta mietittävää. Sano, miltä tuntuu olosi täällä?

Loviisa. Kyllä vallan hyvältä; välistä kuitenkin on vähän yksinäistä.

Gertrud. Miellyttävätkö serkkusi sinua?

Loviisa. No kyllä ne ovat hyvin totisia ja sangen harvapuheisia. Jaakko ei ole minua edes nähnytään. Luullakseni hän on jörömäinen. Sitä vastoin Wilhelmi — —

Gertrud. Niin kai, kyllä, kai. Mutta Jaakko on pohjaltaan hyvä ja kunnon mies, sen sanon sulle.

Loviisa. Sen kyllä uskon; kuitenkin täytyy olla jotenkin rohkea, ennenkuin häntä tohtii katsellakaan. Minusta tuntuu aina ikäänkuin hän olisi minulle vihoissaan. Wilhelmin katsanto on paljon leppeämpi.

Gertrud (äkäisesti). Vai niin! Wilhelmikö on leppeämpi. (Astuen sivulle, vihoissaan.) Kas niin! Täällä on kaunis juttu, kun yksi este on poissa, on toinen jo edessä. Nyt on taas tyttönen mieltynyt Wilhelmiin. Aivanhan tässä pakahtuu sulasta harmista, kun työ ja vaiva näin käy turhaksi!

Loviisa (ihmetellen). Tätiseni, mikä teitä vaivaa?

Gertrud. Mutta hän ei saa saattaa hankettani hukkaan; kyllä minä avaan silmät häneltä. (Loviisalle.) Sinä et ole oikein tarkastanut Jaakkoa. Hän on siveä ja lempeä mies. Katsoppas vaan hänen kauniita, sinisiä silmiään. Ne ovat paljon leppeämmät ja suloisemmat kuin Wilhelmin.

(Jatkaa puhettaan Loviisan kanssa.)

Viides kohtaus.

Edelliset. Wilhelmi, Jaakko (pitkässä suippoliepeisessä frakissa ja valkoisessa liinassa).

Wilhelmi (tuopi veljeään huoneesta). Kas niin, rohkeasti eteenpäin vaan! Tosiaan, sinä olet oikein soman näköinen.

Jaakko. Wilhelmi, minä joudun koko maailman nauruksi.

(Pysähtyvät oikealle ja puhelevat keskenään.)

Gertrud (huomaten heidät). Tuossa hän onkin. Katso toki kuinka kaunis! Komea vartalo, jalo muoto!

Jaakko (Wilhelmille.) Luullakseni täti jo häntä neuvottelee.

Gertrud. Elä ole noin kaino! Katso suoraan; kyllä hän sitten on ystävällisempi. (Jaakolle lähtiessään.) Minä jätän teidät nyt kahden kesken. Wilhelmi tulkoon kanssani. Aja nyt hyvin asiasi. —

Jaakko. Ei, Wilhelmi jääköön tänne; yksinäni en saa mitään toimeen.

(Katselee pelolla Loviisaa.)

Gertrud. Niinkuin tahdot. (Menee Loviisan luo, joka on istunut pöydän ääreen.) Huomaatko kuinka leppeästi hän sinua katselee? Kun hän sinua puhuttelee, niin ole sinäkin puoleltasi lempeä ja hempeä

hänelle; ymmärrätkö? (Menee taas Jaakon luo.) Noh, Jaakko, eteenpäin, rohkase sydämmes! Tuommoiseltako kosiomies näyttää? Jos vaan minä olisin mies, en minä noin kuhnustelisi; tuulessa ja tuiskussa minä tytöt veisin. Sinä jänisjalka!

(Menee kehoittaen ja uhkaellen huoneesen.)

Kuudes kohtaus.

Wilhelmi ja Jaakko (oikealla). Loviisa (vasemmalla, lukupöydän ääressä).

Jaakko (varustelee itseään, panee nuttunsa nappiin). Tässä siis nyt ollaan!

(Katsellee pelolla toiselle puolelle.)

Wilhelmi. Ja tyttönen on myös tässä.

Loviisa (sivulle). Heillä on varmaan jotain tekeillä.

(Kurkistaa kirjastaan toiselle puolelle.)

Wilhelmi. Mene nyt vaan puhuttelemaan häntä!

Jaakko. Hän lukee; enhän nyt saata häiritä häntä.

Wilhelmi. Miks' et? Vai aiotko odottaa, kunnes hän on lukenut läpi tuon paksun kirjan.

Jaakko. Mutta mitäs minä sanon hänelle?

Wilhelmi. Mitä tahdot; astu esiin vaan, puhele ja ilmoita rakkautesi.

Jaakko. Peijakas! Enhän minä häntä rakastakaan.

Wilhelmi. Se on sama. Sinun täytyy nyt kuitenkin olla rakastavinas.

Jaakko. Niinkö? Mitenkä pääsisin alkuun?

Wilhelmi. Sehän on helppo. Ensin sanot: hyvää päivää, serkkuseni! Mitä kuuluu, mitä teette, miten voitte? taikka muuta sievää ja sukkela.

Jaakko. Sitä en saata, se on liian vaikeaa.

Wilhelmi. Eikö mitä! Esimerkiksi ole sinä olevinasi serkku ja minä olisin sinä. Huomaa nyt kuinka minä teen. (Astuu muutaman askeleen takaperin, laittautuu asemaan ja lähestyy sievistellen ja kumarten Jaakkoa.) Hyvää päivää, hyvä serkkuni!

Jaakko (kumartuen). Jumal' antakoon serkkuseni!

Wilhelmi (hämillään). Tuota, hm — hm — kuinka olette maanneet viime yönä?

Jaakko. Niin ja näin; kiitos kysymästä.

Wilhelmi. Hauskaa kuulla — hm — tuota hm — tänään on kaunis ilma.

Jaakko. Onpa kyllä.

Wilhelmi. Ja, — ja, — minä — hm — hm —

Jaakko. Huomaatko nyt ettet sinäkään pääse tuota tuonnemmaksi.

Wilhelmi (äkäisesti). No koira vieköön, enhän toki voi sinua ruveta hyväilemään ja sinulle koreita sanoja sanomaan. Koko illusioni katoaa, kun katsellee sinua, sinun valkoista liinaasi ja suippokärkistä frakkiasi. Toista on, jos se serkku olisi.

Jaakko. Koetappas sitten itse miten kävisi!

Wilhelmi. No hyvä, voinhan minä tehdä sen sinulle näytteeksi. Astu pensaan taakse piiloon ja pane tarkoin mieleesi, mitä sanon; ehkäpä sitten osaisit.

Jaakko (iloisesti). Oivallista, veli kulta, oletpa sinä oikein kelpo mies.

Wilhelmi. Huomaatko viimeinkin kuinka puolestasi uhraan itseni? Ole nyt pois lähtevinäsi. Mutta

joutuisaan, sillä minä olen nyt täydessä vauhdissa.

Jaakko (kiireesti kätkeytyen pensaan taakse). Hyvä, hyvä, minä jo riennän.

Wilhelmi (tarkastaa Jaakkoa, kunnes tämä on kätkeytynyt).

Loviisa. He lähtevät sanaakaan sanomatta. (Iloisesti.) Ei vaan, Wilhelmi palaa.

(Jatkaa lukuaan.)

Wilhelmi (palattuaan). Kas niin, nyt rohkeutta on tarvis! Vaan ensin pitää tiedustella asemaa.

(Lähenee Loviisaa, katselee häntä ja palaa takaisin.)

Loviisa (ihmetellen.) Mitähän se tahtonee?

Wilhelmi. Hän on tosiaan kaunis. Hänessä on jotain haaveksivaa ja runollista. Tuo yksivakaisuus lukiessa sopii hänelle vallan hyvin.

Jaakko (pensaan takana). Noh, veli, alappa jo!

Wilhelmi. Heti, odota hieman, täytyyhän minun vähän varustautua. Hm, hm, eipä tämä olekaan niin helppoa kuin luulin! Hm, hm. — Vaan minun täytyy puhutella häntä, muutoin Jaakko nauraa minulle. (Rohkaisee itsensä ja astuu lähemmäksi.) Hm, hm — Hyvä serkku, niin täydessä toimesta, enhän vaan häiritse?

Loviisa. Ette suinkaan! Minulla on niin harvoin tilaisuus puhua kanssanne, ettei tässä häiritsemisestä ole puhettakaan.

(Nousee ylös.)

Wilhelmi. Rohkenenko kysyä, mikä teitä niin miellyttää?

Loviisa (leikillisesti). Eräs mainio, professori Wilhelmi Grimmin kirjoittama teos.

Wilhelmi (kummastuen). Mitä, minunko kirjoittamani?

Loviisa. Niin, teidän matkakertomuksenne pohjoismaista. Te ette voi käsittää minkä nautinnon tämä kirja on minulle tuottanut.

Wilhelmi (ottaa kirjan ja tarkastaa sitä). Tosiaan, viimeinen teokseni! (Antaa sen takaisin.) Kunhan te ette vaan turmelisi sillä kauneita silmiänne?

Jaakko (tullen hieman pensaasta esiin). Kauniit silmät, kas se kelpaa!

Loviisa. Ne eivät saata katsella mitään jalompaa.

Wilhelmi (sivulle). Hänellä on tosiaan kauniit silmät. (Ääneen.) Kirjallisuus siis teitä miellyttää.

Loviisa. Luuletteko minulta kokonaan puuttuvan halua jalompiin pyrintöihin?

Wilhelmi (äkkiä). En suinkaan! Päinvastoin luulen teidän haluavan kaikkea hyvää ja kaunista. Noin ihana, suloinen ruumis varmaan sisältää myös jalon sielun.

Jaakko. Jalo sielu! Se kelpaa myös.

Wilhelmi (sivulle). Hän on todella vallan viehättävä. Ja mikä sievä kätönen.

(Tarttuu käteen kiinni.)

Jaakko. Aha, hän ottaa häntä kädestä. (Mukailee Wilhelmin liikuntaa.) Tämä on varsin sopivaa.

Wilhelmi. Minä tunnen itseni sangen onnelliseksi, nähdessäni työni hedelmät noin kauneiden käsien käsiteltävänä. Se on sitä miellyttävämpää, koska me tiedemiehet harvoin saamme nauttia tuota onnea.

(Suutelee Loviisan kättä.)

Jaakko. Hän suutelee kättä. (Mukaellen.) No, peijakas!

Loviisa. Valitettavasti kyllä, enin osa meistä pitelee vaan sukkapuikkoja ja neuloja ja jos oikein korkealle pyritään, niin haetaan joku helppolukuinen romaani. Mutta uskokaa Wilhelmi minua, ei kaikki ole semmoisia. Moni myös mielellään harjoittaisi totisia tieteitä.

Wilhelmi. Mitä Loviisa, te, te puhutte noin!

Loviisa. Minä en ainoastaan puhu, minä myös tunnen niin.

Wilhelmi. Te ette siis pidä meitä oppineita ikävinä pedantteina?

Loviisa. En suinkaan! Siksi kovin paljon kunnioitan heidän työtään. Minä vaan surkuttelen, ettemme me naiset saata seurata heidän neronsa lentoa.

Wilhelmi (sivulle). Hän on tosiaan lumoovainen! Missähän minun silmäni tähän asti ovat olleet?

Loviisa (innolla). Kuinka ihanaa olisi niin kuin te tuntea maat ja kansat, käsittää koko luonnon olemuksen ja kohoten maan yli, tutkia aurinkojen ja maailmoiden matkat! Kuinka vähäpätöiseksi tunnen itseni, kun täältä kohotan silmäni teihin ja huomaan olevani vailla kaikkea, kaikkea paitsi halua seurata ja käsittää teitä!

Wilhelmi. Serkkuniko Loviisa noin puhuu? (Sivulle.) Kuinka ihana ja innostunut! (Ääneen.) Vaan, Loviisa, jos teillä olisi tilaisuus täyttää toivonne? Jos kohtaisitte miehen, joka ilolla täyttäisi pyyntönne ja riemulla suostuisi saattamaan teidät samalle tieteen portaalle, jolla hän itsekin seisoo?

Loviisa. Mielelläni seuraisin häntä ja olisin hänen ahkerin oppilaansa.

Wilhelmi (vähän hämillään). Ja jos se olisi yksi teidän serkuistanne.

Loviisa (kääntäen päätänsä). Minunko serkuistani!

Wilhelmi (suudellen kättä). Ja jos — uskallanko jatkaa — jos se olisi minä!

(Kiertää kätensä Loviisan ympäri.)

Jaakko. Oivallista! Tuo pannaan mieleen.

(Mukailee.)

Loviisa (hellästi irtautuen). Etteköhän vaan tuskastuisi heikkoon neitoon ja suuttuisi, jollen heti käsittäisi?

Wilhelmi. Teihinkö suuttuisin? Mitä sanotte? Koetelkaa vaan minua! Minä olen kärsivällinen kuin lammas. Kaikki tahdon kymmenesti kertoa teille, saadakseni vaan kauemmin katsella teidän kauneihin silmihinne. Herra Jumala, Loviisa, kuinka ihanat silmät teillä on! Kuinka olen ne jättänyt tähän asti huomaamatta.

Loviisa (nuhdellen). Te ette juuri ylimalkaankaan ole paljon minusta välittäneet.

Wilhelmi. Entäs tämä pikku suu! Kuinka ihanaa olisi kuulla sen kertovan omia sanojani! Loviisa, sanokaa, tahdotteko koettaa tulla toimeen minun kanssani?

Jaakko (on viimeisiä sanoja sanottaissa tullut esiin ja nykii Wilhelmiä nutusta).

Wilhelmi. Mitä nyt?

Loviisa (pelästyen). Voi, Jaakko! (Menee pöydän luo ja ottaa kirjansa.)

Jaakko. Wilhelmi, jo riittää!

Wilhelmi (äkäisesti). Eikä riitäkään; mene hiiteen!

Jaakko. Minä jo tiedän, lähde nyt vaan!

Wilhelmi. Et vielä sinne päinkään. En vielä ole loppuun päässyt. Nyt vasta pää-asia tuleeekin.

Jaakko. Vai niin, vieläkö enemmän?

Wilhelmi. Arvattavasti! Laita vaan luusi pois ja kuuntele tarkasti!

Jaakko. Mutta älä liian kauan enää.

(Menee pensaan taakse.)

Wilhelmi. Se muka olisi tarvis, että tuo vielä tähän tunkeutuisi! Hän näkyy mieltävän opetukseeni. [Hämmästyen.] Tuhat tulimaista, nyt vasta muistankin olevani vaan Jaakon puhemiehenä! Sama se, miksi valitsi hän minut opettajakseen? Loviisa miellyttää minua, ja enhän nyt enää voi peräytyä, kun

kerran pääsin alkuun.

Loviisa (aikoo lähteä).

Wilhelmi (pidättäen häntä). Mihin niin kiire, serkkuni, ettehän toki lähde pois?

Loviisa. Jaakolla varmaan on tärkeä asia puhuteltavana teille.

Wilhelmi. Ei suinkaan. Vaan minulla olisi teille jotain sanottavaa. Minnekäs tuo puheemme pysähtykään? Tuo ilkiö sekoitti kaikki ajatukseni!

Loviisa. Te lupasitte ruveta opettajaksi.

Wilhelmi. Ei siinä kaikki. Minä tahdoin myös sanoa teille — että — että te olette minulle erinomaisesti mieleen, että minä teitä sydämmestäni rakastan.

Loviisa (leikillisesti irroittaen kätensä). Serkku, ei tämä kuulu opetukseen!

Wilhelmi. Mitä Loviisa, vedättekö kätenne pois? Te ette vastaa mitään.

Loviisa. Minä jo lupasin mielelläni olla oppilaanne.

Wilhelmi. Vaan jos minä tahtoisin vielä enempää — olla teidän opettajanne, ystävänne ja jos te suostutte teidän — —

Loviisa. Noh, serkkuni, miksi ette jatka; mihinkä minun sitte pitää suostua?

Jaakko. Nyt pamahtaa; kyllä minä arvaan, mihin on suostuttava.

Wilhelmi. Loviisa, en sitä enää saa hillityksi! Suostutteko ottamaan minut puolisoksenne, helläksi puolisoiksi, joka teitä rakastaisi, kunnioittaisi ja vieläpä käsillään kanteleisi!

Loviisa (punastuen). Wilhelmi, tätä en odottanut — te siis tahdotte —

Wilhelmi. Sekä tahdon että toivon! Ja jos te suostutte, olen onnellisin kaikista luoduista.

(Laskeutuu polvilleen ja suutelee Loviisan kättä.)

Jaakko. Aha! Tuoko se oli pää-asia!

(Laskeutuu myös polvilleen.)

Loviisa. Nouskaa ylös; mitä täti sanonee?

Wilhelmi (polvillaan). Se on hänen hartain toivonsa.

Loviisa. Mitä veljenne on sanova?

Wilhelmi. Häinkö? Se on hänen suurin ilonsa; mutta mitä te sanotte, Loviisa?

(Nousee ylös.)

Loviisa (painaen silmänsä alas). Oikeinko te todella rakastatte minua?

Wilhelmi. Minä puhun täyttä totta, Loviisa? Minä en tahdo teeskennellä ääretöntä rakkautta. Mutta oikein koko sydämmestä pidän teistä. Tuo varsinainen, innokas rakkaus kyllä syntyy jälkeempään, kunhan nyt vaan suosionne saavuttaisin. Loviisani! Saatatteko minulle lempenne luvata?

Loviisa (ojentaen hänelle kätensä). Noh, — Wilhelmi!

Wilhelmi. Te siis suostutte, eikö niin?

Loviisa. Noh, olkoon niin! Minä tahdon luottaa teihin ja (katsellen ympärilleen, leikillisesti) meidän kesken olkoon sanottu, kohta ensi hetkestä olitte te parhaassa suosiossani. Mutta, te kovasydämminen, ette minua huomanneetkaan!

Wilhelmi (iloisesti). Minä olin sokea narri! Vaan nyt aukenevat silmäni ja minä näen taivaan edessäni! Nyt lempeä, hellä neitoseni, nyt pikku muisku liittomme vahvistukseksi!

(Suutelee häntä.)

Jaakko. Kas perkelettä! Kas tämä kelpaa, tämä on kerrassaan mainiota, taivaallista!

Seitsemäs kohtaus.

Edelliset. Gertrud, (on Wilhelmin viimeisiä sanoja sanoessa tullut huoneesta. Jaakko on tullut lähemmäksi).

Gertrud. Noh, Herra auttakoon! Wilhelmi, mitä tämä merkitsee?

Wilhelmi (pelästyy ja päästää Loviisan irti). Tuhat tulimaista, täti!

Gertrud (Jaakolle). Ja sinä seisot siinä ja annat kaiken noin rauhallisesti tapahtua!

Jaakko (salaa tädille). Wilhelmi vaan näyttää, kuinka minun pitää tekemän.

Gertrud. Vai niin! Miksi et sitä itse tee? Miksi et ole vielä serkkua puhutellut?

Jaakko. Jahka joudun! Wilhelmi esti minua, hän ei ole vielä lopussa.

Wilhelmi. Olenpa niinkin, veli; nyt minä olen aivan lopussa. Hyvä täti ja veli, tässä esittelen teille serkkuni ja morsiameni.

Gertrud. Mitä tämä on?

Jaakko. Morsiamesiko?

Wilhelmi. Niin, rakas, hellä morsiameni, joka suostumuksellaan on juuri tehnyt minut onnellisemmaksi olennoksi.

Gertrud. Kas nytpä kummia kuullaan! Sinä nait. Minä luulin Jaakon —

Jaakko. Niin kai, sehän oli aikomuskin ja minä jo aloin mieltä.

Wilhelmi (katsellen Loviisaa, nauraen). Vaan minä olin vielä enemmän mieltynyt.

Jaakko. Vaan kohtasihan arpa minua.

Wilhelmi. Sinua arpa, minua sallima. Sinä sait mustan ristin, minä neidon, eihän yhdelle kaikkea anneta.

Gertrud. Mitäs Loviisa sanoo?

Wilhelmi. Kyllä hän on tyytyväinen; eikö niin Loviisani?

Loviisa. Ellei teillä, hyvä tätini, ole mitään sitä vastaan?

Gertrud. No olkoon menneeksi! Minusta sama kumpiko teistä naipi, kunhan häitä saadaan.

Jaakko (nyreissään). Se oli oikein ilkeästi tehty, Wilhelmi. Ethän sanonut tekeväsi muuta kuin antavasi esimerkkiä. Miksikä minä sitten vaivasin itseäni ja panin frakin päälleni?

Wilhelmi. Tämmöisissä seikoissa pitää kunkin itse ajaa asiansa.

Jaakko (äkäisenä). Näin käypi kaikkien, jotka naisten kanssa asioihin yltyvät.

Wilhelmi (Loviisan kanssa käsikkäin). Ei, aina pitää vaan asiansa oikein asettaa.

Gertrud. Eikä heti pelästytä. Koetappas vielä toinen kerta, kyllä sitten käypi paremmin.

Jaakko. Yhdessäkin kerrassa oli jo liikaa. En enää annakaan houkutella itseäni. Minä pysyn naimatonna ja kirjojeni ääressä. Isä sanoikin vaan: Toinen tahi toinen naimaan!

(Esirippu laskee.)

*** END OF THE PROJECT GUTENBERG EBOOK TOINEN TAI TOINEN NAIMAAN: ILVEILY YHDESSÄ
NÄYTÖKSESSÄ ***

Updated editions will replace the previous one—the old editions will be renamed.

Creating the works from print editions not protected by U.S. copyright law means that no one owns a United States copyright in these works, so the Foundation (and you!) can copy and distribute it in the United States without permission and without paying copyright royalties. Special rules, set forth in the General Terms of Use part of this license, apply to copying and distributing Project

Gutenberg™ electronic works to protect the PROJECT GUTENBERG™ concept and trademark. Project Gutenberg is a registered trademark, and may not be used if you charge for an eBook, except by following the terms of the trademark license, including paying royalties for use of the Project Gutenberg trademark. If you do not charge anything for copies of this eBook, complying with the trademark license is very easy. You may use this eBook for nearly any purpose such as creation of derivative works, reports, performances and research. Project Gutenberg eBooks may be modified and printed and given away—you may do practically ANYTHING in the United States with eBooks not protected by U.S. copyright law. Redistribution is subject to the trademark license, especially commercial redistribution.

START: FULL LICENSE
THE FULL PROJECT GUTENBERG LICENSE
PLEASE READ THIS BEFORE YOU DISTRIBUTE OR USE THIS WORK

To protect the Project Gutenberg™ mission of promoting the free distribution of electronic works, by using or distributing this work (or any other work associated in any way with the phrase “Project Gutenberg”), you agree to comply with all the terms of the Full Project Gutenberg™ License available with this file or online at www.gutenberg.org/license.

Section 1. General Terms of Use and Redistributing Project Gutenberg™ electronic works

1.A. By reading or using any part of this Project Gutenberg™ electronic work, you indicate that you have read, understand, agree to and accept all the terms of this license and intellectual property (trademark/copyright) agreement. If you do not agree to abide by all the terms of this agreement, you must cease using and return or destroy all copies of Project Gutenberg™ electronic works in your possession. If you paid a fee for obtaining a copy of or access to a Project Gutenberg™ electronic work and you do not agree to be bound by the terms of this agreement, you may obtain a refund from the person or entity to whom you paid the fee as set forth in paragraph 1.E.8.

1.B. “Project Gutenberg” is a registered trademark. It may only be used on or associated in any way with an electronic work by people who agree to be bound by the terms of this agreement. There are a few things that you can do with most Project Gutenberg™ electronic works even without complying with the full terms of this agreement. See paragraph 1.C below. There are a lot of things you can do with Project Gutenberg™ electronic works if you follow the terms of this agreement and help preserve free future access to Project Gutenberg™ electronic works. See paragraph 1.E below.

1.C. The Project Gutenberg Literary Archive Foundation (“the Foundation” or PGLAF), owns a compilation copyright in the collection of Project Gutenberg™ electronic works. Nearly all the individual works in the collection are in the public domain in the United States. If an individual work is unprotected by copyright law in the United States and you are located in the United States, we do not claim a right to prevent you from copying, distributing, performing, displaying or creating derivative works based on the work as long as all references to Project Gutenberg are removed. Of course, we hope that you will support the Project Gutenberg™ mission of promoting free access to electronic works by freely sharing Project Gutenberg™ works in compliance with the terms of this agreement for keeping the Project Gutenberg™ name associated with the work. You can easily comply with the terms of this agreement by keeping this work in the same format with its attached full Project Gutenberg™ License when you share it without charge with others.

1.D. The copyright laws of the place where you are located also govern what you can do with this work. Copyright laws in most countries are in a constant state of change. If you are outside the United States, check the laws of your country in addition to the terms of this agreement before downloading, copying, displaying, performing, distributing or creating derivative works based on this work or any other Project Gutenberg™ work. The Foundation makes no representations concerning the copyright status of any work in any country other than the United States.

1.E. Unless you have removed all references to Project Gutenberg:

1.E.1. The following sentence, with active links to, or other immediate access to, the full Project Gutenberg™ License must appear prominently whenever any copy of a Project Gutenberg™ work (any work on which the phrase “Project Gutenberg” appears, or with which the phrase “Project Gutenberg” is associated) is accessed, displayed, performed, viewed, copied or distributed:

This eBook is for the use of anyone anywhere in the United States and most other parts of the world at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this eBook or online at www.gutenberg.org. If you are not located in the United States, you will have to check the laws of the country where you are located before using this eBook.

1.E.2. If an individual Project Gutenberg™ electronic work is derived from texts not protected by U.S. copyright law (does not contain a notice indicating that it is posted with permission of the copyright holder), the work can be copied and distributed to anyone in the United States without paying any fees or charges. If you are redistributing or providing access to a work with the phrase “Project Gutenberg” associated with or appearing on the work, you must comply either with the requirements of paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 or obtain permission for the use of the work and the Project Gutenberg™ trademark as set forth in paragraphs 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.3. If an individual Project Gutenberg™ electronic work is posted with the permission of the copyright holder, your use and distribution must comply with both paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 and any additional terms imposed by the copyright holder. Additional terms will be linked to the Project Gutenberg™ License for all works posted with the permission of the copyright holder found at the beginning of this work.

1.E.4. Do not unlink or detach or remove the full Project Gutenberg™ License terms from this work, or any files containing a part of this work or any other work associated with Project Gutenberg™.

1.E.5. Do not copy, display, perform, distribute or redistribute this electronic work, or any part of this electronic work, without prominently displaying the sentence set forth in paragraph 1.E.1 with active links or immediate access to the full terms of the Project Gutenberg™ License.

1.E.6. You may convert to and distribute this work in any binary, compressed, marked up, nonproprietary or proprietary form, including any word processing or hypertext form. However, if you provide access to or distribute copies of a Project Gutenberg™ work in a format other than “Plain Vanilla ASCII” or other format used in the official version posted on the official Project Gutenberg™ website (www.gutenberg.org), you must, at no additional cost, fee or expense to the user, provide a copy, a means of exporting a copy, or a means of obtaining a copy upon request, of the work in its original “Plain Vanilla ASCII” or other form. Any alternate format must include the full Project Gutenberg™ License as specified in paragraph 1.E.1.

1.E.7. Do not charge a fee for access to, viewing, displaying, performing, copying or distributing any Project Gutenberg™ works unless you comply with paragraph 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.8. You may charge a reasonable fee for copies of or providing access to or distributing Project Gutenberg™ electronic works provided that:

- You pay a royalty fee of 20% of the gross profits you derive from the use of Project Gutenberg™ works calculated using the method you already use to calculate your applicable taxes. The fee is owed to the owner of the Project Gutenberg™ trademark, but he has agreed to donate royalties under this paragraph to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation. Royalty payments must be paid within 60 days following each date on which you prepare (or are legally required to prepare) your periodic tax returns. Royalty payments should be clearly marked as such and sent to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation at the address specified in Section 4, “Information about donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation.”
- You provide a full refund of any money paid by a user who notifies you in writing (or by e-mail) within 30 days of receipt that s/he does not agree to the terms of the full Project Gutenberg™ License. You must require such a user to return or destroy all copies of the works possessed in a physical medium and discontinue all use of and all access to other copies of Project Gutenberg™ works.
- You provide, in accordance with paragraph 1.F.3, a full refund of any money paid for a work or a replacement copy, if a defect in the electronic work is discovered and reported to you within 90 days of receipt of the work.
- You comply with all other terms of this agreement for free distribution of Project Gutenberg™ works.

1.E.9. If you wish to charge a fee or distribute a Project Gutenberg™ electronic work or group of works on different terms than are set forth in this agreement, you must obtain permission in writing from the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the manager of the Project Gutenberg™ trademark. Contact the Foundation as set forth in Section 3 below.

1.F.

1.F.1. Project Gutenberg volunteers and employees expend considerable effort to identify, do copyright research on, transcribe and proofread works not protected by U.S. copyright law in creating the Project Gutenberg™ collection. Despite these efforts, Project Gutenberg™ electronic works, and the medium on which they may be stored, may contain “Defects,” such as, but not limited to, incomplete, inaccurate or corrupt data, transcription errors, a copyright or other intellectual property infringement, a defective or damaged disk or other medium, a computer virus, or computer codes that damage or cannot be read by your equipment.

1.F.2. LIMITED WARRANTY, DISCLAIMER OF DAMAGES - Except for the “Right of Replacement or Refund” described in paragraph 1.F.3, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the owner of the Project Gutenberg™ trademark, and any other party distributing a Project Gutenberg™ electronic work under this agreement, disclaim all liability to you for damages, costs and expenses, including legal fees. YOU AGREE THAT YOU HAVE NO REMEDIES FOR NEGLIGENCE, STRICT LIABILITY, BREACH OF WARRANTY OR BREACH OF CONTRACT EXCEPT THOSE PROVIDED IN PARAGRAPH 1.F.3. YOU AGREE THAT THE FOUNDATION, THE TRADEMARK OWNER, AND ANY DISTRIBUTOR UNDER THIS AGREEMENT WILL NOT BE LIABLE TO YOU FOR ACTUAL, DIRECT, INDIRECT, CONSEQUENTIAL, PUNITIVE OR INCIDENTAL DAMAGES EVEN IF YOU GIVE NOTICE OF THE POSSIBILITY OF SUCH DAMAGE.

1.F.3. LIMITED RIGHT OF REPLACEMENT OR REFUND - If you discover a defect in this electronic

work within 90 days of receiving it, you can receive a refund of the money (if any) you paid for it by sending a written explanation to the person you received the work from. If you received the work on a physical medium, you must return the medium with your written explanation. The person or entity that provided you with the defective work may elect to provide a replacement copy in lieu of a refund. If you received the work electronically, the person or entity providing it to you may choose to give you a second opportunity to receive the work electronically in lieu of a refund. If the second copy is also defective, you may demand a refund in writing without further opportunities to fix the problem.

1.F.4. Except for the limited right of replacement or refund set forth in paragraph 1.F.3, this work is provided to you 'AS-IS', WITH NO OTHER WARRANTIES OF ANY KIND, EXPRESS OR IMPLIED, INCLUDING BUT NOT LIMITED TO WARRANTIES OF MERCHANTABILITY OR FITNESS FOR ANY PURPOSE.

1.F.5. Some states do not allow disclaimers of certain implied warranties or the exclusion or limitation of certain types of damages. If any disclaimer or limitation set forth in this agreement violates the law of the state applicable to this agreement, the agreement shall be interpreted to make the maximum disclaimer or limitation permitted by the applicable state law. The invalidity or unenforceability of any provision of this agreement shall not void the remaining provisions.

1.F.6. INDEMNITY - You agree to indemnify and hold the Foundation, the trademark owner, any agent or employee of the Foundation, anyone providing copies of Project Gutenberg™ electronic works in accordance with this agreement, and any volunteers associated with the production, promotion and distribution of Project Gutenberg™ electronic works, harmless from all liability, costs and expenses, including legal fees, that arise directly or indirectly from any of the following which you do or cause to occur: (a) distribution of this or any Project Gutenberg™ work, (b) alteration, modification, or additions or deletions to any Project Gutenberg™ work, and (c) any Defect you cause.

Section 2. Information about the Mission of Project Gutenberg™

Project Gutenberg™ is synonymous with the free distribution of electronic works in formats readable by the widest variety of computers including obsolete, old, middle-aged and new computers. It exists because of the efforts of hundreds of volunteers and donations from people in all walks of life.

Volunteers and financial support to provide volunteers with the assistance they need are critical to reaching Project Gutenberg™'s goals and ensuring that the Project Gutenberg™ collection will remain freely available for generations to come. In 2001, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation was created to provide a secure and permanent future for Project Gutenberg™ and future generations. To learn more about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation and how your efforts and donations can help, see Sections 3 and 4 and the Foundation information page at www.gutenberg.org.

Section 3. Information about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

The Project Gutenberg Literary Archive Foundation is a non-profit 501(c)(3) educational corporation organized under the laws of the state of Mississippi and granted tax exempt status by the Internal Revenue Service. The Foundation's EIN or federal tax identification number is 64-6221541. Contributions to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation are tax deductible to the full extent permitted by U.S. federal laws and your state's laws.

The Foundation's business office is located at 809 North 1500 West, Salt Lake City, UT 84116, (801) 596-1887. Email contact links and up to date contact information can be found at the Foundation's website and official page at www.gutenberg.org/contact

Section 4. Information about Donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

Project Gutenberg™ depends upon and cannot survive without widespread public support and donations to carry out its mission of increasing the number of public domain and licensed works that can be freely distributed in machine-readable form accessible by the widest array of equipment including outdated equipment. Many small donations (\$1 to \$5,000) are particularly important to maintaining tax exempt status with the IRS.

The Foundation is committed to complying with the laws regulating charities and charitable donations in all 50 states of the United States. Compliance requirements are not uniform and it takes a considerable effort, much paperwork and many fees to meet and keep up with these requirements. We do not solicit donations in locations where we have not received written confirmation of compliance. To SEND DONATIONS or determine the status of compliance for any particular state visit www.gutenberg.org/donate.

While we cannot and do not solicit contributions from states where we have not met the solicitation requirements, we know of no prohibition against accepting unsolicited donations from donors in

such states who approach us with offers to donate.

International donations are gratefully accepted, but we cannot make any statements concerning tax treatment of donations received from outside the United States. U.S. laws alone swamp our small staff.

Please check the Project Gutenberg web pages for current donation methods and addresses. Donations are accepted in a number of other ways including checks, online payments and credit card donations. To donate, please visit: www.gutenberg.org/donate

Section 5. General Information About Project Gutenberg™ electronic works

Professor Michael S. Hart was the originator of the Project Gutenberg™ concept of a library of electronic works that could be freely shared with anyone. For forty years, he produced and distributed Project Gutenberg™ eBooks with only a loose network of volunteer support.

Project Gutenberg™ eBooks are often created from several printed editions, all of which are confirmed as not protected by copyright in the U.S. unless a copyright notice is included. Thus, we do not necessarily keep eBooks in compliance with any particular paper edition.

Most people start at our website which has the main PG search facility: www.gutenberg.org.

This website includes information about Project Gutenberg™, including how to make donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, how to help produce our new eBooks, and how to subscribe to our email newsletter to hear about new eBooks.